

تحلیل عناصر ساختاری و بررسی میدان تنش در منطقه شیربند (شمال دامغان)

*حمید روح افزا، دانشجوی کارشناسی ارشد تکتونیک، دانشگاه صنعتی شاهرود. Hamid.roohafza6@gmail.com
دکتر رمضان رضایی اومالی، دکتری رشته تکتونیک، دانشیار دانشگاه صنعتی شاهرود.

چکیده:

رشته کوه هیمالیا در ایران به صورت دو رشته کوه متمایز و جدا از هم به نام‌های رشته کوه البرز و رشته کوه زاگرس جلوه می‌نماید. رشته کوه البرز نوار شمالی این کمربند را تشکیل می‌دهد. ناحیه مورد مطالعه قسمتی از دامنه جنوبی البرز شرقی می‌باشد. ناحیه مورد مطالعه به دلیل واقع شدن دو گسل شمال دامغان و گسل آستانه و هم‌چنین چین خوردگی که در حد فاصل این دو گسل روی داده، بستر مناسبی را جهت مطالعات تکتونیکی فراهم نموده است. عکس‌های هوایی موجود از ناحیه مورد مطالعه نشان می‌دهد که محور چین خوردگی و گسلش در ناحیه روندی تقریباً موازی هم دارند که همین پدیده می‌تواند گواهی بر وجود تنشی با روندی معین، در ناحیه باشد. گسل شمال دامغان کمربند جنوبی منطقه مورد مطالعه، چین خوردگی شیربند در کمربند میانی منطقه مورد مطالعه و زون گسله آستانه کمربند شمالی منطقه مورد مطالعه را تشکیل می‌دهد. تحلیل ساختاری این مجموعه چین خوردگی و گسل‌ها، تنشی با روند تقریبی شمالی - جنوبی را در منطقه مورد مطالعه نشان می‌دهد.

واژه‌های کلیدی: منطقه شیربند، گسل شمال دامغان، چین خوردگی شیربند، میدان تنش.

مقدمه :

در این مقاله قسمتی از کمربند البرز واقع در شمال دامغان مورد بررسی قرار گرفته و سعی بر آن است که با تحلیل عناصر ساختاری و تکتونیکی منطقه به اطلاعاتی هر چند اندک درباره این کمربند کوهزایی دست یابیم. منطقه مورد مطالعه در حد فاصل طول جغرافیایی $13^{\circ} 54'$ تا $24^{\circ} 54'$ و عرض جغرافیایی $16^{\circ} 36'$ تا $23^{\circ} 36'$ و به طور تقریبی در شمال دامغان قرار دارد. مساحت ناحیه مورد مطالعه به طور تقریبی 180 کیلومتر مربع (15 کیلومتر طول و 12 کیلومتر عرض) می‌باشد.

روش‌ها و مواد:

بنا به ماهیت موضوع تحقیق تمام مراحل تحقیق با استفاده از ابزارهای تحقیقاتی لازم نظیر نقشه‌های توپوگرافی $1:50000$ و نقشه‌های زمین شناسی $1:100000$ و عکس‌های هوایی و هم‌چنین مشاهدات و کارهای میدانی انجام گرفت. شناسایی نوع سازندها، مکانیسم و نوع شکل‌گیری اشکال کارستیک و هم‌چنین موفولوژی و ابعاد غار موجود در منطقه، به واسطه کار در روی زمین انجام شد. سپس در ادامه با استفاده از نرم‌افزار arcView , Excel , dips, tectonic FP نمودارها و نقشه‌های مورد نیاز ترسیم شدند.